

Rekorder Stasenko

Početkom travnja naš poznati i proslavljeni majstor amaterskog filma Aleksandar F. — Stasenko priredio je u kinu »Zlatna vrata« u Splitu svoju veoma uspješnu produkciju prvonagrađenih filmova koja je izvanredno uspješna.

Jedan od razloga odličnom prijemu birane publike valja tražiti i u faktu da je majstor Stasenko kompletni autor svog opusa, dakle scenarist, režiser i snimatelj. Stvaralački naklonjen raznovrsnim umjetničko-avangardnim izrazima aktualne svjetske kinematografije, on nalazi u filmu bogatu i nepresušnu skalu vlastitih inspiracija koje ostvaruje na jedan visokonaponski i ekspresivni nivo. Iako je velika većina njegovih djela po trajanju kratkometražna, njemu to nije ni najmanje pravilo poteškoće da u nizu glumačkih kreacija (Ovdje na prvom mjestu treba istaći saživljenu glumu njegovog oca, glumca splitskog Kazališta, koji je u filmu »Pogled u sumrak« dao impresivnu glumačku kreaciju čovjeka koji se bori između života i smrti) stvori niz izvanrednih tapova (pijanca u »Daj čašu« i slijepca u »Život se nastavlja«, kao i osobito uspješnu nimfu u filmu »Nereida« gdje je odabrana tehnika snimanja, kroz mutno staklo koje dočarava more pobudila razumljiv interes elitnog auditorija).

Daleko bi nas odvelo, a ni prostor nam ne dopušta da navedemo sve nagrađene filmove majstora Saše, kako ga od milja zovu njegovi prijatelji, vrlo obljubljenog splitskog cineasta — entuzijasta. Radi ilustracije njegove, već sada bogate, karijere spomenut ću neke filmove, npr. »Sanguine« je dobila I nagradu i zlatnu plaketu u kategoriji igranih filmova, uz specijalnu nagradu sa zlatnom plaketom za najbolju režiju na 7. međuklupskom festivalu Jugoslavije u Somboru 1967. Film je nagrađen s nekoliko nagrada na festivalima u Puli, Pančevu, Beogradu, a kao predstavnik Jugoslavije prikazan je u Rihnovu i Brnu (ČSSR) i Rapallu (Italija).

Dalje, film »Pogled u sumrak« dobio je nagradu Pule (Grand Prix) zatim nagrade u Skoplju, Somboru, Zagrebu, Novom Sadu (Zlatni ključ), veliku nagradu Beograda, a u inozemstvu u Magdeburgu (DDR), Beču, Brnu, Luxemburgu i Lenjingradu.

Majstor Stasenko prilazi svakom svom ostvarenju posebnim studiranjem, dugim razmišljanjem o svemu što će »staviti« na platno kao slikar koji svojom paletom stvara slike pune životne tuđe i radosti. . .

Svaki njegov film pun je ljepote. Naročito dolaze do izražaja krupni planovi. Teško je shvatiti kako on, uz svoj redovni poziv (Stasenko je inženjer elektrotehnike)

dospijeva da ostvari toliko teških i složenih filmova, no kad se zna da je entuzijast, sve je lako razumjeti, jer, kako je jednom rekao, on živi za film koji ljubav višestruko vraća mnogim i lijepim uspjesima koje zaslužuje. Kao avangardist i amater koji je duže vremena bio stup amaterske filmske družine u poznatoj kino-sekciji studentskog društva Narodne tehnike »Ruđer Bošković« gdje je Stasenko doživio prve uspjehe kao njen inicijator. Osnivač je samostalne grupe KASG-816 u kojoj i danas djeluje.

Povratak zemlji

Ruku opaljenih, sagorjelih, noktiju, odbjeglih ptica
Evo me opet, zemljo, pred licem tvojim
Sustižem pred gromade kamenja pred more
Pred mračne šume, pred laž daljina
A mislim i kujem istinu da je bacim
U njedra tvoja pa makar svisnuo.
Od žeđi, od gladi, od pepela bivših i budućih
Ruku opaljenih, sagorjelih noktiju, odbjeglih ptica...
Hoćeš li primiti mene zemljo
Znam hoćeš u utrobu svoju i pred grobare svoje
Krtice i divlje zvijeri pred jedan veliki mrak
Ustoličen u malom i velikom mozgu.
Kroz koji ionako ruju crvi
Nagluhi i neumoljivi u svojim obitavalištima
Znam tugu, ali je ne mirisah venama
Nego je kopah po sebi hiljadu godina
Svim tamnim hodnicima i šupljim kostima
Nemoćan za pothvat nemoćan za istinu
Koja ne upali vatru na prsima nego
Na plantažama neplodnim tebe, zemljo!
Ili se vratiti sa svim zvijerima u kosi
Svim malim i velikim nespozumima
Zbog ljutog pada u korijenje tvoje, zemljo.

Popodne u vrtu spomenika

Vrt
Pun spomenika
Oko njih se igraju djeca
Po njima stavljaju igračke
Po njihovim glavama
Golubovi klate krila.
Popodnevni plač
Sunca
Lije se
Niz lice čutljivog spomenika
San prošlosti
Diže se
I spušta
U njihovim očima
Strahota
Lice djevojaka
Miluje vjetar
Po kosi
Sunce žuto
Sunce crveno
Odlazi
Mašući rukom
Spomeniku
Spomenik čuti
Čuti
a šta drugo
nego biti
Spomenik
Mrtvoga sebe.

Vladimir Pavić, Zadar